

der til. — Svad Lovforslaget for Dvrigt angaar, skal jeg ikke udbrede mig videre derom; jeg er temmelig enig med de Herrer, der have udtalt sig om § 12. Det er for mig ikke af væsentlig Betydning, om den kommer til at staa i Loven eller ikke, men min Sympathi gaar nærmest i Retning af, at den burde gaa ud. Seg er fuldstændig enig med dem, der mene, at der ikke er tilstrækkelig Grund til at forlænge de 5 Mars Dphold, som nu give Ret til Fattigunderstøttelse, til 15 Mar. — Sermed skal jeg slutte.

Tunge: De Lovbestemmelser, vi have om det foreliggende Forhold, det offentlige Fattigvæsen, ere jo Bestemmelser, der stamme fra Liden før den fri Forfatnings Indførelse, og det er derfor ikke saa underligt, at der er stor Erang tilstede til at faae Forandringer i dette Forhold. Det vil jo navnlig være klart, at de Lanter, der ere komne ind i Folket derved, at vi have faaet en fri Forfatning og Udvikling, baade politisk og social, ikke have deres tilstrækkelige Udtryk i de nugældende Bestemmelser, og naar vi derfor skulle have Forandringer i Fattiglovgivningen, er det altsaa Spørgsmaalet, hvorvidt disse Lanter ligge i det Lovforslag, som nu her foreligger. Seg tror nu ikke, at det kan siges, at disse nye Lanter, som ere komne ind i vort Folk og have gjort sig gjældende paa Lovgivningsvæsenets Omraade i andre Forhold og stærkere og stærkere arbejde sig frem, have faaet et tilstrækkeligt Udtryk i dette Lovforslag. Det er min Mening, at hvad det først og fremmest gjælder om, er, at alle de, som have Lyst til at arbejde for deres Udvikling, skulle faa vidt mulig understøttes af Samfundet. Det er en Pligt for Samfundet at understøtte dem saameget, at de kunne faae Leilighed til at bruge deres Evner uden at hømmes og aldeles nedtrykkes af de uheldige Samfundsforhold, hvori de maasse uden egen Skyld ere komne. Seg hørte jo nok af den sidste ærede Laler, at han ikke kunde erkjende, at der fra forrige Liden var en saadan Forurettelse fra Samfundets Side imod en Del Samfundsmedlemmer, og det samme ærede Medlem udtalte jo, at Samfundet var grundet paa den Grundsætning, at ethvert Menneske, saa godt han kunde, skulde komme gennem Verden ved egen Hjælp. Seg mener nu, at den saakaldte fri Fattigforsørgelse skulde støtte de Ubenidlede og de Fattige og hjælpe den frem til en Stilling i Samfundet, saa at de paa den Maade kunde komme til at hjælpe sig selv. I saa Henseende har Samfundet en Pligt overfor disse Medmennesker, men den fri Fattigunderstøttelse eller rettere den frivillige Fattigunderstøttelse tror jeg ikke under de nuværende Forhold kan udvilde sig saaledes, at den kan være tilstrækkelig til at afhjælpe dette Savn i alle Maader og paa alle Steder. En virkelig frivillig Fattigforsørgelse have vi havt i de første kristelige Menigheder; der havde man

virkelig frivillig Fattigforsørgelse; men der gjorde sig ogsaa den Grundsætning gjældende, at Ingen havde Noget for sig selv, men at Alt var fælleds for Alle, det vil sige, Menighedsmedlemmerne. Men i vor Tid gjør sig den modsatte Grundsætning gjældende. Den ærede sidste Laler, erklærede jo denne Grundsætning for socialistisk; jeg opfattede ham i det Mindste saaledes. Om han ogsaa mener, at Socialisme og apostolisk Kristendom skulde være Et og det Samme, veed jeg ikke; men i vore Dage gjør Principet Eiendomsretten sig meget stærkt gjældende, og det er til en vis Grad berettiget. Efter min Mening gjør dette Princip sig imidlertid nu gjældende paa alle baade rimelige og urimelige Steder; det gjør sig gjældende paa den Maade, at en Del Folk forsvare alle gamle Forrettigheder eller Privilegier og fører dem ind under Eiendomsrettens Grundsætninger, og naar man betragter Sagen fra den Side, følger det jo af sig selv, at det frivillige Fattigvæsen ikke kan udvilde sig paa en saa heldig Maade, som det var ønskeligt. Dette komme vi altsaa efter min Mening til at opgive og maa se, om vi kunne faae en rent borgerlig Understøttelse for de Samfundsmedlemmer, som trænge til Hjælp og til Støtte for at hæve deres Stilling, og da kan jeg ikke negte, at jeg ikke finder mig tilfredsstillt ved det Forslag, som den høitærede Indenrigsminister i saa Henseende har fremlagt. I Forslaget gives der vel Henvisninger til forskellige Hjælpeilder, hvorved den saakaldte Fattigforsørgelse skulde støttes og gives Midler i Hænde til at afhjælpe den Erang, jeg her har omtalt, og der er ligeledes fra forskellige ærede Medlemmers Side henvist til andre Hjælpeilder og andre Indtægter, men naar det gjøres gjældende, at der ikke maa komme Noget ind i de Fattiges Kasse eller komme Hjælpe midler til den frie Fattigforsørgelse, med mindre det sker ad fuldstændig frivillig Vej, saa tror jeg ikke, at denne vil kunne komme til at svare til de Forordringer, som det var ønskeligt, at man kunde stille til den. Man maa vistnok gaa ud fra, i det Mindste paa mange Steder, at det Lilstud, som skal hjælpe den fri Fattigforsørgelse mest, kommer den til at faae gennem Kommunekassen. Det har jo vist sig, at paa mange Steder have Kommunalbestyrelserne været meget villige til at bevilge saadanne Lilstud, og det har hjulpet mange Trængende fra at komme under det offentlige Fattigvæsen og sat dem i Stand til at bevare deres borgerlige og politiske Uafhængighed, og jeg tror, at vi kunne til at gaa noget videre i den Retning, dersom vi skulle naa et heldigt Resultat, hvad den fri Fattigforsørgelse angaar. Man maa efter min Mening endogsaa gaa saa vidt, som det er antydet af forskellige ærede Medlemmer, at Bestyrelserne for de Fattiges Kasse under visse Betingelser og med en vis Begrænsning faae Ret til at fordrø et Lilstud af Kommunens